

जनांचा प्रवाहो....

अचूक मोजमाप करता येण हा माणसाच्या प्रगतीतील निर्णयक टप्पा ठरला आहे. त्यातूनच त्याची प्रगती झाली. अनमानधपक्याने काम चालवता येते. पण आकडे अचूक ठाऊक असतील तर प्रश्नावर इलाजाही अचूक करता येते. पाऊस किंती पडला किंवा सरासारी किंती पडतो हे कल्घण्यामुळे शेती प्रगत होते. आजार किंती आहे हे नेमकं कळलं की औपच किंती द्यायचं हे ठरवता येते. देशाची साधनसंपत्ती देखील अचूक मोजलेली असेल तर तिचा किंती आणि कसा उपयोग करता येईल हे नक्की ठरवता येऊ शकतं. लोकसंख्या किंती आहे, कोणत्या वयोगटातील लोकसंख्या अधिक आहे इत्यादी गोष्टी मोजल्या तर पुढची दिशा ठरवता येते. इंग्रजांनी आपल्या देशात ही काटेको मोजमापाची संस्कृती आणली. जनगणना हा त्याचाच एक भाग होता. १८७० सालापासून दर दहा वर्षांनी त्यांनी शिरणांती करायला आंभं केला. लोकांची धर्म, जातिनिहाय माहिती गोळा होऊ लागली. दोन महायुद्धे आणि इतर तमाम अडचणीच्या काळातही त्यात खंड पडला नाही. कोरेनाने मात्र ती थांबवली. आता कोरेना संपूर्णी एक वर्ष होत आले. पण केंद्रीतील नंदें मोदी सरकारने २०२१ ची जनगणना करण्याच्या कोणत्याही हातलचाली सुरु केलेल्या नाहीत. संसदेत याबाबत प्रश्न विचारण्यात आले. त्यावर मोघम उत्तर देण्यात आली. लोकसंख्येचा नेमका आकडा कळत नसल्याने २०११ च्या जनगणनेच्या आकड्यामध्ये किंती वाढ झाली असेल याचे अंदाज बांधत आपला कारभार सुरु आहे. ख्रियांचे दर वजारी पुरुषांमागील प्रमाण, कौटुंबिक व आर्थिक स्थिती इत्यादी समजण्यासाठी अचूक आकडे आवश्यक असतात. रोजगारांच्या किंवा अन्य कोणत्याही योजना त्याअधारे आवश्यत येऊ शकतात. सध्या अंदाजाने किंवा इतर काही सर्वेक्षणांचा आधार घेऊन त्यावर काम भागवण्यात येते. जापतिक बँका किंवा आरोग्य संघटनांकडे मदतीसाठी जाताना आपल्याला अधिकृत जनगणनेचे आकडे उपयुक्त ठरतात. सध्या ते होऊ शकत नाही.

भारत आणि चीन

एकीकडे कोणतेही कारण न देता मोदी सरकारेने जनगणना रोखून धरलेली असताना दुसरीकडे संयुक्त राष्ट्रसंघाचा अहवाल आला आहे. त्यानुसार, या वर्षांच्या मध्याला म्हणजे जूनच्या दरम्यान भारताची लोकसंख्या जगत सर्वांत अधिक होईल. आणण चीनलाही मागे टाकू. त्याची लोकसंख्या १४२ कोटी पन्हास लाख तर आपली त्यादून तीस लाखांहून अधिक होईल अशी शक्यता आहे. होदेखील एक अंदाजच आहे. पण तो हवेतला अंदाज नसून देशाच्या जन्म आणि मृत्यु दूराचे आकडे पाहून केलेला शास्त्रीय तर्क आहे. संयुक्त राष्ट्रसंघातार्फे १९७८ पासून ही आकडेवारी देण्यात येते आणि ती विश्वसार्ह मानली जाते. २०११ च्या जनगणनेनुसार भारताची लोकसंख्या १२१ कोटी आठ लाख ५४ हजार होती. ती गेल्या दहा-अकरा वर्षांमध्ये २१ कोटींनी वाढली आहे. मात्र आपल्या पूर्वीच्या जनगणांवरून ज्या संभाव्य शक्यता दिसतात त्यावरून भारताची लोकसंख्या अंदाजपेक्षा कमी म्हणजे १३९ कोटी भरेल. सध्या जगाची एकूण लोकसंख्या आठशे कोटी आहे. म्हणजे यापृथक्यांवरून भारताची लोकसंख्या यांती आहे. भारताची लोकसंख्या २९ लाखांनी काती आहे. मात्र वाढती लोकसंख्या २९ लाखांनी आहे. त्यामुळे ती विषय बातमीमूळ्य असणारा आहेह. खेंगेतो तो समाजापासून व्यक्तप्रतं सर्वांच्याच जगण्याशी निगदित असणारा आहे. तेहा त्यावर सविस्तर भाष्य होणे गरजेचे आहे.

आता भारताता १४२.८६ कोटी लोकसंख्येची स्वामिनी बनली आहे. भारताच्या तुलनेत ही चीनची लोकसंख्या २९ लाखांनी काती आहे. मात्र वाढती लोकसंख्या हे एक संकट मानले तरी या संकटात एक संघी डडली आहे. तज्जन्याचा मते, लोकसंख्यावाढीचा बाजू करण्याची गरज नाही. लोकसंख्या निवासात येण्याची दिसतात त्यावरून भारताची लोकसंख्या अंदाजपेक्षा अधिक होईल अशी शक्यता आहे. होदेखील एक अंदाजच आहे. पण तो हवेतला अंदाज नसून देशाच्या जन्म आणि मृत्यु दूराचे आकडे पाहून केलेला शास्त्रीय तर्क आहे. संयुक्त राष्ट्रसंघातार्फे १९७८ पासून ही आकडेवारी देण्यात येते आणि ती विश्वसार्ह मानली जाते. २०११ च्या जनगणनेनुसार भारताची लोकसंख्या १२१ कोटी आठ लाख ५४ हजार होती. ती गेल्या दहा-अकरा वर्षांमध्ये २१ कोटींनी वाढली आहे. मात्र आपल्या पूर्वीच्या जनगणांवरून ज्या संभाव्य शक्यता दिसतात त्यावरून भारताची लोकसंख्या अंदाजपेक्षा कमी म्हणजे १३९ कोटी भरेल. सध्या जगाची एकूण लोकसंख्या आठशे कोटी आहे. म्हणजे यापृथक्यांवरून भारताची लोकसंख्या यांती आहे. भारताची लोकसंख्या २९ लाखांनी काती आहे. मात्र वाढती लोकसंख्या २९ लाखांनी आहे. त्यामुळे ती विषय बातमीमूळ्य असणारा आहेह. खेंगेतो तो समाजापासून व्यक्तप्रतं सर्वांच्याच जगण्याशी निगदित असणारा आहे. तेहा त्यावर सविस्तर भाष्य होणे गरजेचे आहे.

एकेकाळी वाढणारी लोकसंख्या म्हणजे केवळ वाढणारी तोडे अशी रीतीने पाहिले जात आसे. आता काम करणारे अधिकचे हात म्हणून पाहिले जाते. त्यातही तरुणांची संख्या जास्त असेल तर तो लांबांश किंवा डेमोग्राफिक डिव्हिडंड मानला जातो. या तरुणांकडे पुरेशी कौशलालय नसतील वा ते योग्य रीतीने शिक्षित नसतील तर ते भुइला भार ठरू शकतात. तसेहोऊ नये याची जबाबदारी राज्यकर्ते आणि धोरण आखणांच्यांची आहे. उदाहरणार्थ आपल्या पदवीपर्यंतचे शिक्षण रोजगारासाठी पूर्णपणे निरुपयोगी आहे तरीही दरवर्षी लाखो मुले कॉलेजात जातात. आपल्या अभियांत्रिकी कॉलेजांचा दर्जा अतिशय वाईट आहे. थोडे अपवाद वगळले तर बहुतांश खासगी कॉलेजांमधील शिक्षण रही असते. याबाबत अनेक अहवाल आले आहेत. त्यामुळे एकीकडे इंजिनिअरिंगची पदवी असलेल्या बेकारांची फैज आहे तर दुसरीकडे लायक उमेदवार मिळत नाहीत अशी उद्योगांची तक्रार आहे. शेती किफायतशीरी जाही वेण्यात आहे. एंगे कोटी लोक आजही गरीब कल्याण योजनेतील स्वस्त धायावर अवलंबून आहेत. आपांची गुजरातसरख्या प्रगत मानल्या जाणाऱ्या राज्यातही चिन्हांची वेळी या योजनेला मुशाम मुदतवाढ देत्तन त्याचा फायदा मिळवण्याचा प्रयत्न आहे. संयुक्त राष्ट्रसंघाने आपला अहवाल जाहीर करताना भारतात एकरोजालीस कोटी लोक आणि तितकाचा संघी आहेत असेल तर चिन्ह रेखाटले आहे. आशावाद दृष्ट्यानुसार ते चांगले आहेत तर समाज, राजकीय पक्ष, उद्योग इत्यांनोंना एकत्र येऊन आपले प्राधान्यक्रम ठरवावे लागतील. सध्या आजूबाजूला देशभक्ती खूप जोरात आहे. याची अपवाद वगळले तर बहुतांश खासगी कॉलेजांमधील शिक्षण रही असते. याबाबत अनेक अहवाल आले आहेत. त्यामुळे एकीकडे इंजिनिअरिंगची पदवी असलेल्या बेकारांची फैज आहे तर दुसरीकडे लायक उमेदवार मिळत नाहीत अशी उद्योगांची तक्रार आहे. एंगे कोटी लोक आजही गरीब कल्याण योजनेतील स्वस्त धायावर अवलंबून आहेत. आपांची गुजरातसरख्या प्रगत मानल्या जाणाऱ्या राज्यातही चिन्हांची वेळी या योजनेला मुशाम मुदतवाढ देत्तन त्याचा फायदा मिळवण्याचा प्रयत्न आहे. संयुक्त राष्ट्रसंघाने आपला अहवाल जाहीर करताना भारतात एकरोजालीस कोटी लोक आणि तितकाचा संघी आहेत असेल तर चिन्ह रेखाटले आहे. आशावाद दृष्ट्यानुसार ते चांगले आहेत तर समाज, राजकीय पक्ष, उद्योग इत्यांनोंना एकत्र येऊन आपले प्राधान्यक्रम ठरवावे लागतील. सध्या आजूबाजूला देशभक्ती खूप जोरात आहे. याची अपवाद वगळले तर बहुतांश खासगी कॉलेजांमधील शिक्षण रही असते. याबाबत अनेक अहवाल आले आहेत. त्यामुळे एकीकडे इंजिनिअरिंगची पदवी असलेल्या बेकारांची फैज आहे तर दुसरीकडे लायक उमेदवार मिळत नाहीत अशी उद्योगांची तक्रार आहे. एंगे कोटी लोक आजही गरीब कल्याण योजनेतील स्वस्त धायावर अवलंबून आहेत. आपांची गुजरातसरख्या प्रगत मानल्या जाणाऱ्या राज्यातही चिन्हांची वेळी या योजनेला मुशाम मुदतवाढ देत्तन त्याचा फायदा मिळवण्याचा प्रयत्न आहे. संयुक्त राष्ट्रसंघाने आपला अहवाल जाहीर करताना भारतात एकरोजालीस कोटी लोक आणि तितकाचा संघी आहेत असेल तर चिन्ह रेखाटले आहे. आशावाद दृष्ट्यानुसार ते चांगले आहेत तर समाज, राजकीय पक्ष, उद्योग इत्यांनोंना एकत्र येऊन आपले प्राधान्यक्रम ठरवावे लागतील. सध्या आजूबाजूला देशभक्ती खूप जोरात आहे. याची अपवाद वगळले तर बहुतांश खासगी कॉलेजांमधील शिक्षण रही असते. याबाबत अनेक अहवाल आले आहेत. त्यामुळे एकीकडे इंजिनिअरिंगची पदवी असलेल्या बेकारांची फैज आहे तर दुसरीकडे लायक उमेदवार मिळत नाहीत अशी उद्योगांची तक्रार आहे. एंगे कोटी लोक आजही गरीब कल्याण योजनेतील स्वस्त धायावर अवलंबून आहेत. आपांची गुजरातसरख्या प्रगत मानल्या जाणाऱ्या राज्यातही चिन्हांची वेळी या योजनेला मुशाम मुदतवाढ देत्तन त्याचा फायदा मिळवण्याचा प्रयत्न आहे. संयुक्त राष्ट्रसंघाने आपला अहवाल जाहीर करताना भारतात एकरोजालीस कोटी लोक आणि तितकाचा संघी आहेत असेल तर चिन्ह रेखाटले आहे. आशावाद दृष्ट्यानुसार ते चांगले आहेत तर समाज, राजकीय पक्ष, उद्योग इत्यांनोंना एकत्र येऊन आपले प्राधान्यक्रम ठरवावे लागतील. सध्या आजूबाजूला देशभक्ती खूप जोरात आहे. याची अपवाद वगळले तर बहुतांश खासगी कॉलेजांमधील शिक्षण रही असते. याबाबत अनेक अहवाल आले आहेत. त्यामुळे एकीकडे इंजिनिअरिंगची पदवी असलेल्या बेकारांची फैज आहे तर दुसरीकडे

माजी आमदार पंडितशेठ पाटील अभिष्टचिंतन सोहळा

माजी आमदार पंडित पाटील यांचा वाढदिवस खेळारी येथील निवासस्थानी मोठ्या उत्साहात पार पडला. यावेळी माजी राज्यमंत्री मीनाक्षी पाटील यांनी न्यांचे औक्षण कीरी आशीर्वाद दिले. यावेळी अलिबागच्या माजी नगाराध्यक्षा सुनिता नाईक, माजी जि.प. सदस्या भावाना पाटील, चित्रा पाटील, आंबेपूर सरपंच सुमना पाटील, शेकाप युवा नेते सर्वांपाटील अदी मायकर उपस्थित होते. यावेळी जिल्हाभारातील शेकाप पदाधिकारी, कार्यकर्त्त्यांनी मोठ्या संघेये उपस्थित गहन शुभेच्छा दिल्या. यावेळी कुटुंबातील सदस्य व मित्रप्रवारा यांच्या उपस्थितीत केप काफून आंद व्यक्त करण्यात आला.

मुंबई 'रॉयल' विजय

राजस्थानवर अखेरच्या षटकात मात

। मुंबई । प्रतिनिधी ।

मुंबई इंडियन्सने रविवारी वारांवरे देवेंगमर झालेला आपापीलमधील एक हजारावा सामाना मोठ्या दिमाखात जिकला. मुंबई इंडियन्समोर अखेरच्या षटकात विजयासाठी १७ धावांची आवश्यकता असताना टीम डेविडने जेसन होल्डरच्या गोलंदाजीवर सलाम तीन चॅंपेंशन पाटील यांच्या मुंबई इंडियन्साला सहा विकेट राखून दणदणीत विजय मिळवून दिला. मुंबई इंडियन्सचा हा मोसमातील चौथा विजय ठरला. राजस्थान रॅयल्सला यांच्या पारभावाला सामारे जावे लागले.

राजस्थानकडून मुंबईसमोर २१३ धावांची आव्हान ठेवण्यात आले. संदीप शर्माचा गोलंदाजीवर वर्धी देव बोरीही राहित शर्मा ३ धावांवरच

किंवित इशानकडून धीरून धावांवर बाद कीरी त्यानंतर इशान व कॅम्सेन्सन ६२ धावांची भागीदारी करताना मुंबईच्या आशा कायम ठेवल्या. रविचंद्र अशिने इशानाला २८ धावांवर असंगी इशानाला ४४ धावांवर विजयासाठी आणि ग्रीनला ४४ धावांवर बाद कीरी

त्यानंतर सूर्यकुमार यादवने तिळक वर्षाच्या साथीने मुंबईसाठी किला लढविला. दोयांनी ५१ धावांची भागीदारी केली. सूर्यकुमारने १८ धावांची धावांची फक्त गोलंदाजीवर वर्चस्व याजवले. अर्धांद त्याने ३९ धावा देत ३ फलंदाजांना पैक्चेलियनमध्ये यातवले. पिंपु चावलाच्या गोलंदाजीवर बटलर बाद ज्ञाला आणि

त्यानंतर सूर्यकुमार यादवने तिळक वर्षाच्या साथीने मुंबईसाठी खेळीमध्ये राजस्थानला ७ वाद २१२ धावांवर धक्के दिले.

जोडी तुली.

यानंतर यशस्वीने एका बाजूने आक्रमक फलंदाजी कायम ठेवली. पण दुसऱ्या बाजूने कोणालही मोठी खेळी करता आली नाही. संजू सॅमसन (१४ धावा), देवदत पडीकल (२ धावा), जेसन होल्डर (११ धावा), शिमान वेटायर (४ धावा), ध्रुव जेल (२ धावा) यांनी मुंबईच्या विजयावर शिकायत केले.

दरम्यान, याआधी राजस्थानने नायोपेक जिंकून प्रेस फलंदाजी करण्याचा नियंत्रण घेवला. यशस्वी

जयस्वाल व जॉस बटलर या फॉर्ममध्ये असलेल्या सलामी जोडीने ७२ धावांची संसंगीय शतकी खेळी साकारली. अशिने त्याला बाद केले. अर्धांद त्याने ३९ धावा देत ३ फलंदाजांना पैक्चेलियनमध्ये यातवले. पिंपुने ३४ धावा देत २ फलंदाज बाद केले.

। रायड । प्रतिनिधी ।

झांगार युवक मंडळ पोयांदाच्या ६१व्या वधूप्रसादाच्या निमित्ताने आयोजित कलेळ्या झुंगाला पोयांदाड प्रीमियम लिंग, कै. देवेंद्र पाटील स्मृतीवक्त टेनिस बॉल त्रिकेट स्पॅर्धेत विशाळ नियांदी अष्टपैतृ खेळकरून श्रीवाचारी समर्थ ओमसाई फामं हास्य पोयांदाड संघाला स्पॅर्धे अंतिम विजय विकल्पन दिला आहे.

दि. २९ व ३० एप्रिल रोजी स्पॅर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. पोयांदाड गावातील खेळांडींनी या स्पॅर्धेत सहभाग घेवले होता. मराठा वौरीर्ह, पोयांदाड सुमर यांत्रेंस, दि. वैदिंज, नंदा बिलदर्स औंडे डेव्हलपमै, श्रीवाचारी समर्थ ओमसाई फामं हास्य अशापांचा मात्र संघांवी या स्पॅर्धेत सहभाग घेवला होता. स्पॅर्धेत अष्टपैतू खेळ

करण्यात आयोजन करण्यात आले होते. पिंपुने ३४ धावा देत २ फलंदाज बाद ज्ञाला आणि

वालिकवीर ठरला. मिलिंद पाटील उत्कृष्ट फलंदाज, प्रणय साळवी उत्कृष्ट गोलंदाज, सुमील पाटील, अद्यश अवर बुरां, किंजोर तावेत, अजय तेमक, माजी संपर्क भूगोल चवरकर, सदस्य अजित चवरकर, डॉ. मोनाली चवरकर, संजय सातारे, जिंद्रे जैन, भरत जैन, महेश अग्रवाल, विजय चवरकर, मोज भगां यांच्यासह पोयांदाड गावातील व्यापारी, ग्रामस्थ मोठ्या संघांवी उपस्थित होते.

वितरण कार्यक्रमासाठी पोयांदाड ग्रा. पं. सदस्य तथा मंडळाचे सदस्य माजी खेळांडी सुमील पाटील, अद्यश अवर बुरां, किंजोर तावेत, अजय तेमक, माजी संपर्क भूगोल चवरकर, सदस्य अजित चवरकर, डॉ. मोनाली चवरकर, संजय सातारे, जिंद्रे जैन, भरत जैन, महेश अग्रवाल, विजय चवरकर, चवरकर, तावेत यांच्या संघांवी द्वितीय त्र्यांपक टप्पेकरावा विशाल नियांदा हा सामानावीरा

पटकावला. स्पॅर्धेत उद्घाटन व बकीस

विजय विकल्पन दिला आहे.

दि. २९ व ३० एप्रिल रोजी

स्पॅर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. अंदी व्यापारी झेळांडी या यांत्रेंस, दि. वैदिंज, नंदा बिलदर्स औंडे डेव्हलपमै, श्रीवाचारी समर्थ ओमसाई फामं हास्य अशापांचा मात्र संघांवी या स्पॅर्धेत सहभाग घेवले होता. स्पॅर्धेत अष्टपैतू खेळ

करण्यात आयोजन करण्यात आले होते. पिंपुने ३४ धावा देत २ फलंदाज बाद ज्ञाला आणि

वालिकवीर ठरला. मिलिंद पाटील उत्कृष्ट फलंदाज, प्रणय साळवी उत्कृष्ट गोलंदाज, सुमील पाटील अद्यश अवर बुरां, किंजोर तावेत, अजय तेमक, माजी संपर्क भूगोल चवरकर, सदस्य अजित चवरकर, डॉ. मोनाली चवरकर, संजय सातारे, जिंद्रे जैन, भरत जैन, महेश अग्रवाल, विजय चवरकर, चवरकर, तावेत यांच्या संघांवी द्वितीय त्र्यांपक टप्पेकरावा विशाल नियांदा हा सामानावीरा

पटकावला. स्पॅर्धेत उद्घाटन व बकीस

विजय विकल्पन दिला आहे.

दि. २९ व ३० एप्रिल रोजी

स्पॅर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. पिंपुने ३४ धावा देत २ फलंदाज बाद ज्ञाला आणि

वालिकवीर ठरला. मिलिंद पाटील उत्कृष्ट फलंदाज, प्रणय साळवी उत्कृष्ट गोलंदाज, सुमील पाटील अद्यश अवर बुरां, किंजोर तावेत, अजय तेमक, माजी संपर्क भूगोल चवरकर, सदस्य अजित चवरकर, डॉ. मोनाली चवरकर, संजय सातारे, जिंद्रे जैन, भरत जैन, महेश अग्रवाल, विजय चवरकर, चवरकर, तावेत यांच्या संघांवी द्वितीय त्र्यांपक टप्पेकरावा विशाल नियांदा हा सामानावीरा

पटकावला. स्पॅर्धेत उद्घाटन व बकीस

विजय विकल्पन दिला आहे.

दि. २९ व ३० एप्रिल रोजी

स्पॅर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. पिंपुने ३४ धावा देत २ फलंदाज बाद ज्ञाला आणि

वालिकवीर ठरला. मिलिंद पाटील उत्कृष्ट फलंदाज, प्रणय साळवी उत्कृष्ट गोलंदाज, सुमील पाटील अद्यश अवर बुरां, किंजोर तावेत, अजय तेमक, माजी संपर्क भूगोल चवरकर, सदस्य अजित चवरकर, डॉ. मोनाली चवरकर, संजय सातारे, जिंद्रे जैन, भरत जैन, महेश अग्रवाल, विजय चवरकर, चवरकर, तावेत यांच्या संघांवी द्वितीय त्र्यांपक टप्पेकरावा विशाल नियांदा हा सामानावीरा

पटकावला. स्पॅर्धेत उद्घाटन व बकीस

विजय विकल्पन दिला आहे.

दि. २९ व ३० एप्रिल रोजी

स्पॅर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. पिंपुने ३४ धावा देत २ फलंदाज बाद ज्ञाला आणि

वालिकवीर ठरला. मिलिंद पाटील उत्कृष्ट फलंदाज, प्रणय साळवी उत्कृष्ट गोलंदाज, सुमील पाटील अद्यश अवर बुरां, किंजोर तावेत, अजय तेमक, माजी संपर्क भूगोल चवरकर, सदस्य अजित चवरकर, डॉ. मोनाली चवरकर, संजय सातारे, जिंद्रे जैन, भरत जैन, महेश अग्रवाल, विजय चवरकर, चवरकर, तावेत यांच्या संघांवी द्वितीय त्र्यांपक टप्पेकरावा विशाल नियांदा हा सामानावीरा

पटकावला. स्पॅर्धेत उद्घाटन व बकीस

विजय विकल